

Allakkiag Notat

Indledning

Grundlaget for Landslægeembedets opgørelse af Klamydia og Gonorré er data fra Centrallaboratoriet på Dronning Ingrid's Hospital. Opgørelsen er udelukkende lavet som deskriptiv statistik og indeholder ikke statistik test.

Der var i alt 20.101 Gonorré og Klamydia prøver med svar i 2020.

Gonorré i 2020 (infektion forårsaget *Neisseria gonorrhoeae*).

Enkelt personer kan optræde mere end én gang i datamaterialet, da de kan have fået flere positive prøver i løbet af 2020. Siden 2018 har Landslægeembedet anvendt følgende definition: Hvis der er gentagne positive prøver hos samme person, defineres et nyt gonorrétilfælde ved, at der er gået mere end 21 dage siden seneste positive fund. Denne definition anvendes også af Statens Serum Institut i Danmark (1).

Af 20.101 prøver med svar var 2.015 (10,0 %) prøver positive for gonorré ved analyse.

I alt 1.962 (97,4 %) ud af det totale antal på 2.015 positive prøver i datamaterialet var nye tilfælde af gonorré. Der var 240 flere positive prøver sammenlignet med 2019, hvor der var 1.722 positive gonorrétilfælde (2).

Antallet af enkelt personer, som i løbet af 2020 har været smittet med gonorré var 1.749. Af dem havde 176 personer 2 positive prøver, 17 havde 3 positive prøver og 1 havde 4 positive prøver i løbet af 2020. Således var 11,1 procent (%) (194/1.749) af alle positive prøver gengangere på grund af ny-(re-) infektion.

Der ses en bekymrende stigning i antallet af gonoretilfælde, og især er der bekymrende mange unge (15-24 år) og helt unge (10-20 år), som får konstateret gonorré, se nedenfor.

Aldersfordeling

I datamaterialet ses det, at gennemsnitsalderen var 26,2 år, og at de (fire) yngste med positiv gonorré prøve var 13 år (alle piger), mens den ældste var 75 år.

Nedenfor i tabel 1 ses videre, at det var særligt de unge mellem 15-24 år (under 25 år), som har gonorré, idet 51,6 % af tilfældene findes i denne aldersgruppe. I 2019 var det

Brevdato: 26-09-2021
Sags nr. 2021 - 6197
Dok. nr. 16550343

Postboks 120
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 51 92
Fax (+299) 32 51 30
E-mail: nun@nanoq.gl
www.nanoq.gl

52,6 procent i samme aldersgruppe, hvilket er stort set uændret (2). Ligesom i Danmark, for de fleste gonorrétilfælde ses i aldersgruppen 15-24 år. (3a).

Tabel 1: Antal gonorrétilfælde fordelt på alder i 2020 (number [n]=1.962)*				
Alder	Mænd	Kvinder	Total	Procent
0-4	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0
10-14	3	26	29	1,5
15-19	138	351	489	24,9
20-24	200	324	524	26,7
25-29	167	211	378	19,3
30-34	96	144	240	12,2
35-39	63	67	130	6,6
40-44	28	30	58	3,0
45-49	22	18	40	2,0
50-54	20	22	42	2,1
55-59	11	7	18	0,9
60+	9	5	14	0,7
Total antal	757	1.205	1.962	≈ 100 %

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Gonorré som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 21 dage i mellem. 97,4 % af alle positive prøver for Gonorré tæller således med i 2020.

I datamaterialet ses at der var i alt 518 gonorrétilfælde iblandt teenagere (alder 13-19 år), fordelt på 458 enkelte teenagere (personer). I datamaterialet ses også, at 45 teenagere havde 2 positive prøver, 6 havde 3 positive prøver og 1 havde 4 positive prøver i løbet af 2020. Således var 10,0 % (52/518) af alle positive prøver gengangere på grund af ny-(re-) infektion.

Dertil ses at langt de fleste gonorrétilfælde sås hos piger (piger [p]=377/drenge [d]=141), dertil var 263 under 18 år og 29 under 15 år.

Det svarer til, at der blev fundet minimum 1 gonorrétilfælde blandt teenagere i Grønland hver dag i 2020, ligesom i 2019, og ca. hver 13. dag blev der fundet gonorrétilfælde hos unge under den seksuelle lavalder.

Som andre offentligt ansatte har sundhedsprofessionelle skærpet underretningspligt, hvad angår mindreårige, der undersøges for seksuelt overført sygdom.

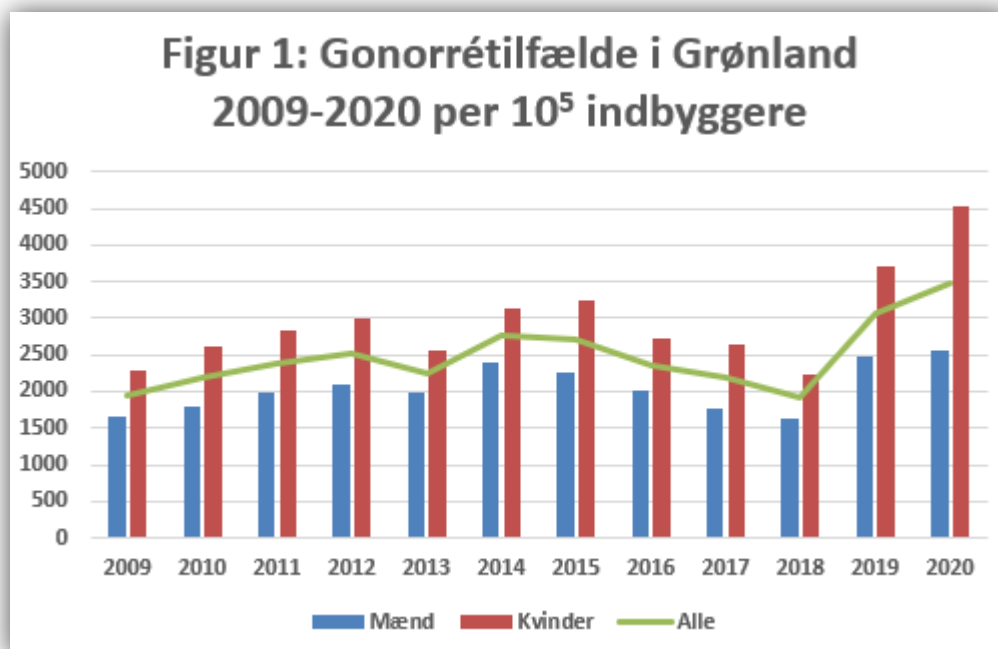
Lovgrundlaget er Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn § 16. Disse grupper af offentligt ansatte, som nævnt ovenfor, og folkevalgte har altså en skærpet/udvidet pligt til at underrette kommunalbestyrelsen, hvis de får kendskab til, at et barn lever under forhold, som bringer dets sundhed og udvikling i fare.

Gonorrétilfælde 15 + og opefter

Nedenfor i tabel 2 ses det, at Grønland i 2020 havde en incidens af gonorrétilfælde på 53,0 per 1.000 i aldersgruppen 15-59 år. Dette er en stigning sammenlignet med 2019, hvor der var 46,6 per 1.000 i aldersgruppen 15-59 år.

	Mænd	Kvinder	I alt
Antal gonorrétilfælde i 15+ år	754	1.179	1.933
Indbyggere i aldersgruppen 15+ år**	23.684	21.010	44.694
Gonorrétilfælde per. 10 ⁵ i aldersgruppen 15 år+	3.184	5.612	4.325
Antal gonorrétilfælde i 15-59 år	745	1.174	1.919
Indbyggere i aldersgruppen 15-59 år**	18.970	17.214	36.184
Gonorrétilfælde per. 1.000 i aldersgruppen 15 -59år	39,3	68,2	53,0

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Gonorré som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 21 dage i mellem. 97,4 % af alle positive prøver for Gonorré tæller således med i 2020.
** Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl, tabel BEXSTM3

I figur 1 ses at incidensen af gonorrétilfælde er steget fra 2019 (3.062,7 per 10⁵) til 2020 (3485,2 per 10⁵), og er på det højeste niveau siden 2009. Tallene er ekstremt høje

i forhold til Danmark, hvor der var ca. 50 gonorrétifælde per 10⁵ i hele Danmark i 2020 (i alt 2500 gonoretifælde) (3b).

Derudover ses i figur 1 at forekomsten af gonorré var nogenlunde stabil fra 2009 til 2018, hvorefter der ses stejl stigning af gonorrétifælde til 2020.

Dertil ses i figur 1 at gonorrétifælde var lavere blandt mænd (2.552,9 per 10⁵) end blandt kvinder (4.522,9 per 10⁵) i 2020, ligesom det har været tilfældet i alle de foregående år. Den stejle stigning fra 2018 til nu, ses især ved et stigende antal smittede kvinder. Kvinder testes rutinemæssigt for gonorré i forbindelse med graviditet. Der undersøges derfor også flere kvinder end mænd. Mænd undersøges kun, hvis de selv henvender sig på grund af symptomer eller ved mistanke om smitte. Der vil derfor være en overrepræsentation af asymptomatiske kvinder.

Tal fra Danmark viser også, at det var over dobbelt så mange mænd i forhold til kvinder som blev smittet med gonorré i 2020 (3c) og at over halvdelen af de smittede mænd var homoseksuelle (heteroseksuelt= 711 (3d) /homoseksuelt= 972 (3e)).

Landslægeembedet har ikke tal for hvorvidt der er tale om hetero- eller homoseksuel smitte i de tilfælde der indberettes.

Gonorrétifælde fordelt i byer

Tabel 3: Antal gonorrétifælde fordelt på byerne, med gennemsnitsalder, og beregning i per 1.000 indbygger, 2020 (n=1.962)*						Gonorrétifælde 2019 ***
Alder	Mænd (gennemsnitsalder [år])	Kvinder (gennemsnitsalder [år])	Total	Gennemsnitsalder (år)	Per 1.000**	Per 1.000
Nanortalik	26 (30,4)	41 (24,1)	67	26,6	40,6 (-)	66,4
Qaqortoq (og Ivittuut)	37 (24,0)	64 (24,2)	101	24,2	31,6 (-)	65,0
Narsaq	20 (27,6)	19 (25,1)	39	26,4	24,2 (-)	55,6
Paamiut	25 (28,1)	28 (24,5)	53	26,2	38,8 (+)	25,0
Nuuk	181 (28,3)	322 (25,6)	503	26,6	26,9	26,1
Maniitsoq	46 (28,6)	58 (25,1)	104	26,6	33,3 (+)	18,4
Sisimiut	122 (26,4)	183 (23,6)	305	24,7	48,8 (+)	30,5
Aasiaat (og Kangaatsiaq)	54 (26,3)	104 (24,2)	158	24,9	36,6 (+)	21,7
Qasigianguit	20 (24,3)	30 (19,3)	50	21,3	42,2 (+)	41,5
Ilulissat	58 (27,6)	130 (26,4)	188	26,8	37,3 (+)	30,3
Qeqertarsuaq	9 (28,2)	9 (22,1)	18	25,2	21,4 (+)	14,9
Uummannaq	12 (24,9)	13 (20,2)	25	22,4	10,9 (-)	16,5
Upernavik	29 (27,8)	38 (25,2)	67	26,4	23,8 (+)	9,1
Qaanaaq	21 (36,4)	18 (35,4)	39	35,9	50,8 (-)	63,4
Tasiilaq	89 (30,9)	136 (25,7)	225	27,7	80,6 (+)	37,8
Ittoqqortoormiit	8 (35,1)	12 (31,1)	20	32,7	57,1 (-)	67,2
Alle byer i	757 (28,1)	1.205 (25,0)	1.962	26,2	34,9 (+)	30,7

Grønland						
<p>* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Gonorré som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 21 dage i mellem. 97,4 % af alle positive prøver for Gonorré tæller således med i 2020. ** Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl, tabel BEXSTM3 *** Landslægeembedet (Grønland, 2020): Klamydia og Gonorré statistik 2019 (2)</p>						

Ovenfor i tabel 3 vises, at der var 34,9 gonorrétilfælde per 1.000 indbyggere i Grønland. Den højeste incidens af gonorrétilfælde sås i Tasiilaq (80,6 per 1.000 indbyggere), svarende til godt 11 % af samtlige tilfælde i Grønland, efterfulgt af Ittoqqortoormiit og Qaanaaq. Året forinden, i 2019, var der flest i Ittoqqortoormiit, Nanortalik og Qaqortoq, og alle 3 steder ses i 2020 faldende incidens. Derudover sås at af samtlige tilfælde i Grønland var 25,6 % i Nuuk og 15,5 % i Sisimiut.

Det færreste gonorrétilfælde ses i Uummannaq (10,9 per 1.000 indbyggere) efterfulgt af Qeqertarsuaq og Upernavik. Året inden, i 2019, var det de samme byer som havde færrest gonorrétilfælde.

Dertil kan det ses i tabel 3, at gennemsnitsalderen hos de smittede var over 20 år i alle byer. Samlet set var gennemsnitsalderen 3 år lavere hos kvinder i forhold til mænd (25,0 år vs. 28,1 år), hvor det var lavest hos kvinderne i Qasigiannuguit (19,3 år i gennemsnit) og højest blandt kvinder i Qaanaaq (35,4 år i gennemsnit). Derudover kan det ses, at gennemsnitsalderen var lavest hos mændene i Qaqortoq (23,0 år i gennemsnit) og højest blandt mændene i Qaanaaq (36,4 år i gennemsnit).

Hvis man kigger på forekomst af gonorré i byerne, ses det at de fleste byer havde en stigning af gonorrétilfælde per 1.000 i 2020 i forhold til 2019. Den største stigning af gonorrétilfælde ses i Tasiilaq (2019 = 37,8 / 2020 = 80,6 per 1.000 indbyggere) og Upernavik (2019 = 9,1 / 2020 = 23,8 per 1.000 indbyggere), hvilket er en fordobling, efterfulgt af Maniitsoq (næsten en fordobling). Også i Paamiut, Sisimiut, og Aasiaat ses stigende incidens sammenlignet med 2019. Dette er en bekymrende udvikling. Nogle byer har færre gonorrétilfælde, og byerne med det største fald i antallet af gonorrétilfælde, var alle byer i Sundhedsregion Kujalleq, dvs. Qaqortoq, Narsaq og Nanortalik.

Gonorré hos "helt unge"

Nedenfor i tabel 4 vises tal for helt unge (≤ 20 år) med gonorré. Tabel 4 viser, at der var næsten 3 gange så mange piger i forhold til drenge (d= 58,2 per 1.000 og p=150,8 per 1.000), som fik konstateret gonorré i alderen 11 til 20 år.

Derudover viser tabel 4, at hos de 13-årige, var gonorré incidensen over 10 gange så høj og hos 14-årige over 7 gange så høj hos de helt unge piger i forhold til de helt unge drenge.

Ved incidens udvikling kan ses, at hos 15-årige piger var incidensen over 100 per 1.000, mens incidens over 100 per 1.000 sås hos 19-årige drenge. Hos 17-19-årige piger var incidensen over 200 per 1.000 i aldersgruppen, d. v. s. mere end 2 ud af 10, eller en ud af fem blandt 17 til 19-årige piger fik konstateret gonorré i 2020.

Tabel 4: Antal unikke positive gonorrétilfælde, befolkningsstørrelse og incidens per 1.000 blandt helt unge (≤20 år) med Gonorré, 2020 *

Antal gonorrétilfælde**			
Alder	Mænd	Kvinder	Total
11	0,0	0,0	0,0
12	0,0	0,0	0,0
13	0	10,4	5,2
14	8,3	61,1	34,6
15	20,9	104,0	62,0
16	41,7	191,0	113,7
17	88,5	220,6	151,5
18	92,6	239,2	166,4
19	131,5	219,9	176,7
20	85,6	182,8	134,2
Totalt antal	58,2	150,8	104,1

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Gonorré som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 21 dage i mellem. 97,4 % af alle positive prøver for Gonorré tæller således med i 2020.

Samlet set var incidensen over 100 per 1.000 i aldersgruppen fra 16 til 20 år, den højeste incidens ses hos 19-årige, hvor der var 176,7 gonorrétilfælde per. 1.000 i aldersgruppen.

Gonorré hos "helt unge" fordelt i byer

Mindreårige (10-14-årige)

Mindreårige, dvs. hos unge under den seksuelle lavalder.

Nedenfor i tabel 5 vises, at der var flest gonorrétilfælde hos mindreårige (under 15 år) i Qasigiannugit (26,0 per 1.000 indbyggere), efterfulgt af i Sisimiut og Qaqortoq. Tabel 5 viser også, at der var ingen gonorrétilfælde, sås hos mindreårige i Nanortalik, Narsaq, Qeqertarsuaq, Uummanaq, Upernavik, Qaanaaq og Ittoqqortoormiit (0,0 per 1.000 indbyggere).

Stigning af gonorrétilfælde hos mindreårige ses i 7 byer, størst stigning ses i Qasigiannugit, Sisimiut og Paamiut. Det største fald af gonorrétilfælde hos mindreårige ses i Qeqertarsuaq, Qaanaaq, Nuuk og Upernavik.

Dertil blev data for 15-årige i 2020 sammenkørt med data fra 2019. I samkørslen blev der fundet at i alt 5 piger under 15 år som har haft gonorrétilfælde i 2020 og i 2019, da de var under 15 år. Alle var 14 år i 2020, hvor 2 af var 13 år i 2019.

Tabel 5: Antal gonorrétifælde hos mindreårige og umyndige fordelt på byer, 2020*			Gonorrétifælde 2019 ***	
Antal gonorrétifælde per 1.000 i aldersgruppen**			Per 1.000	Per 1.000
By	Mindreårige 10-14-årige****	Umyndige 10-17-årige	Mindreårige 10-14-årige****	Umyndige 10-17-årige
Nanortalik	0,0	85,2 (+)	0	53,8
Qaqortoq	14,4 (+)	51,7 (-)	4,9	59,4
Narsaq	0,0	5,9 (-)	0	24,7
Paamiut	10,8 (+)	64,7 (+)	0	14,4
Nuuk	2,5 (-)	28,9 (-)	7,5	30,5
Maniitsoq	5,3 (+)	41,5 (-)	0	44,2
Sisimiut	20,0 (+)	73,8 (+)	6,5	31,8
Aasiaat (og Kangaatsiaq)	11,6 (+)	49,7 (+)	0	41,0
Qasigiannuguit	26,0 (+)	130,1	0	129,8
Ilulissat	13,0 (+)	48,4 (+)	6,0	32,3
Qeqertarsuaq	0 (-)	52,6 (+)	16,6	20,2
Uummannaq	0	20,2 (+)	0	17,2
Upernavik	0	2,8 (-)	4,9	5,7
Qaanaaq	0 (-)	10,5 (-)	15,6	68,2
Tasiilaq	11,2 (-)	65,4 (+)	14,3	40,1
Ittoqqortoormiit	0	50,0 (-)	0	54,1
I alt	7,7 (+)	44,2 (+)	5,8	33,5

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Gonorré som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 21 dage i mellem. 97,4 % af alle positive prøver for Gonorré tæller således med i 2020.

** Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl, tabel BEXSTM3

*** Klamydia og Gonorré statistik 2019 (2)

**** Mindreårige, dvs. hos unge under den seksuelle lavalder

Umyndige (10-17-årige)

I tabel 5 vises, at der var flest gonorrétifælde hos ikke myndige (10-17-årige) også i Qasigiannuguit (130,1 per 1.000 indbyggere, dvs. 13 % af de 10-17-årige har gonore), og i 2019 ses stort set samme tal. De fleste gonorrétifælde fandtes i Qasigiannuguit efterfulgt af Nanortalik og Sisimiut, og færrest tilfælde ses i Upernavik (2,8 per 1.000 indbyggere), efterfulgt af Narsaq og Qaanaaq.

Stigning af gonorrétifælde hos umyndige (10-17-årige) ses 8 byer, hvor den største stigning ses i Paamiut, Sisimiut, Qeqertarsuaq og Nanortalik. Det største fald af gonorrétifælde hos umyndige ses i Qaanaaq, Narsaq og Qaqortoq.

Som anført har der i 2020 været flere antal gonoretilfælde i forhold til tidligere år. Samtidigt har et betydeligt antal umyndige og hos unge under den seksuelle lavalder, som fik påvist gonorré i 2020 også havde haft gonore i 2019.

Landslægeembedet finder at den bekymrende hyppighed af gonoretilfælde hos unge under den seksuelle lavalder.

Klamydia i 2020 (infektion forårsaget *Chlamydia trachomatis*).

Siden 2018 har Landslægeembedet anvendt følgende definition: Hvis der er gentagne positive prøver hos samme person, defineres et nyt klamydiatilfælde ved, at der er gået mere end 42 dage siden seneste positive fund. Denne definition anvendes også af Statens Serum Institut i Danmark (4).

Af 20.101 prøver med svar var 3.132 (15,6 %) prøver positive for klamydia ved analyse.

Således var i alt 2.984 (95,3 %) ud af det totale antal på 3.132 positive prøver i datamaterialet nye tilfælde af klamydia. Det var 34 færre positive prøver sammenlignet med 2019, hvor der var 3.018 positive klamydiatilfælde (2).

Antallet af enkeltpersoner, som i løbet af 2020 har været smittet med klamydia var 2.488. Af dem havde 361 personer 2 positive prøver, 57 havde 3 positive prøver og 7 havde 4 positive prøver i løbet af 2020. Således var 13,6 procent (%) (427/3.132) af alle positive prøver gengangere enten på grund af re-infektion eller, i nogle få tilfælde, en stadig positiv kontrolprøve

Klamydia er en seksuelt overført sygdom, som smitter ved ubeskyttet seksuelt samvær. Problemet med sygdommen er, at den ofte ikke giver symptomer (såkaldt asymptomatisk sygdom). Således har omkring halvdelen af smittede mænd ikke symptomer, og kun ca. 25% af kvinderne får symptomer på sygdom. Kun 1/3 del af dem, der lader sig teste, er mænd (5). Da det er normalt ikke at have gener ved denne sygdom, har mange har haft sygdommen længe, når de søger læge. Ved manglende eller sen behandling af kvinder kan der opstå betændelse i æggelederne, hvilket senere i livet kan føre til graviditet udenfor livmoderen eller ufrivillig barnløshed. Hos mænd kan manglende behandling føre til betændelse i testiklerne (6).

Derfor anbefales det, at man, hvis man er under 30 og er seksuelt aktiv og hyppigt skifter sexpartnere, regelmæssigt bør lade sig teste for seksuelt overførte smitsomme sygdomme.

Der ses i det følgende en bekymrende udvikling i antallet af klamydiatilfælde, også hos unge (15-24 år) og helt unge (10-20 år). Det må konstateres at der kan være behov for yderligere indsats på det forebyggende område, herunder seksualundervisning og

information om forebyggelse af seksuelt overførbare sygdomme, herunder anvendelse af kondom.

Aldersfordeling

I datamaterialet ses også, at gennemsnitsalderen var 25,1 år, og at det yngste klamydiatilfælde var 1 pige på 5 år¹, mens den ældste var 75-årig mand.

Alder	Mænd	Kvinder	Total	Procent
0-4	0	0	0	0
5-9**	0	1	1	0,03
10-14	3	44	47	1,6
15-19	238	583	821	27,5
20-24	323	518	841	28,2
25-29	234	344	578	19,4
30-34	155	186	341	11,4
35-39	77	68	145	4,9
40-44	51	35	86	2,9
45-49	22	22	44	1,5
50-54	14	33	47	1,6
55-59	13	8	21	0,7
60+	6	6	12	0,4
Totalt antal	1.136	1.848	2.984	≈ 100 %

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Klamydia som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 42 dage i mellem. 95,3 % af alle positive prøver for Klamydia tæller således med i 2020.
 **Landslægeembedet har fulgt op på sagen.
 Sted sundhedsvæsenet har undersøgt barnet, og indkaldt forældre til samtale, og underrettet barnet til politiet "Meeqqanut". Sundhedsvæsenet har gjort hvad der skal gøres fra sundhedsvæsenet.

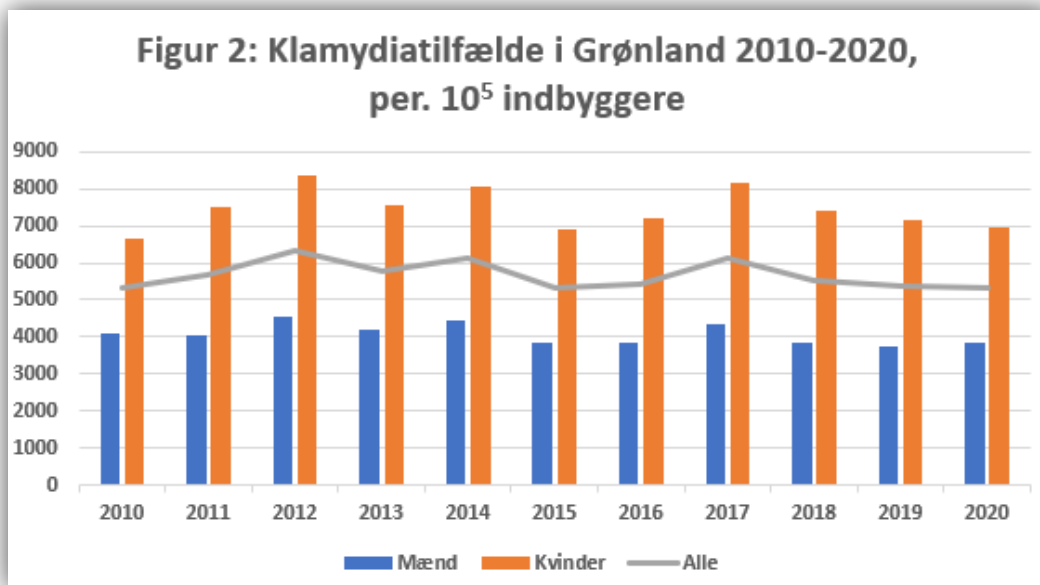
I tabel 6 ses, at det særligt var de unge mellem 15-24 år (under 25 år), som smittes med klamydia, idet 55,7 % af tilfældene findes i denne aldersgruppe. I 2019 sås stort set samme tal for i det 57,0 % af klamydiatilfældene fandtes i denne aldersgruppe. Ligeledes fandtes de fleste tilfælde af klamydia i Danmark i 2020 hos personer i 15 til 24 årsalderen, jf. (5a).

¹ Landslægeembedet har fulgt op på sagen.

- Dette er en fortsættelse af fodnote på s. 8. ... Sted sundhedsvæsenet har undersøgt barnet, og indkaldt forældre til samtale, og underrettet barnet til politiet "Meeqqanut". Sundhedsvæsenet har gjort hvad der skal gøres fra sundhedsvæsenet.

Klamydiatilfælde per 100.000 og 1.000 indbyggere

Nedenfor i figur 2 viser en let faldende tendens tilfælde af klamydia hvis man ser på årene fra 2017 til 2020. Derudover ses det i figur 2, at i løbet af de seneste 11 år, var forekomsten af klamydiatilfælde højest i 2012 og lavest i 2010.

Derudover ses det i figur 2, at klamydia forekommer næsten dobbelt så hyppigt blandt kvinder end mænd i alle årene. Der ses 6.936,4 per 10⁵ blandt kvinder i forhold til 3.831,0 per 10⁵ blandt mænd i 2020. Tallene er langt højere set i forhold til Danmark, hvor der var 471 klamydiatilfælde per 10⁵ blandt mænd og 679 per 10⁵ blandt kvinder i 2018 (4). Selvom antallet af klamydiatilfælde fra 2018 til 2020 fortsat er høje i Danmark, er tallene stadig meget højere i Grønland set i forhold til Danmark (5b).

Ifølge Sundhedsstyrelsen formodes der at være en ligelig fordeling af antallet af smittede mellem kønnene (6), og, som det beskrives, kan der være mange der er smittede uden at vide det, da de kan være asymptomatiske (7).

Tabel 7: Antal klamydiatilfælde i 2020 i aldersgruppen 15 + år per 100.000 (105) og 15-59 år per 1.000*

	Mænd	Kvinder	I alt
Antal klamydiatilfælde i 15+ år	1.124	1.812	2.936
Indbyggere i aldersgruppen 15+ år**	23.684	21.010	44.694
Klamydiatilfælde per. 10 ⁵ i aldersgruppen 15 år+	4.746	8.624	6.569
Antal klamydiatilfælde i 15-59 år	1.118	1.806	2.924
Indbyggere i aldersgruppen 15-59 år**	18.970	17.214	36.184
Klamydiatilfælde per. 1.000 i aldersgruppen 15 -59år	58,9	104,9	80,8

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Klamydia som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 42 dage i mellem. 95,3 % af alle positive prøver for Klamydia tæller således med i 2020.
 ** Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl, tabel BEXSTM3

Hertil ses det i tabel 7, at Grønland har haft en stigende incidens af klamydiatilfælde på 80,8 per 1.000 i aldersgruppen 15-59 år. Det er næsten en fordobling sammenlignet med 2019, hvor der var 46,6 per 1.000 i aldersgruppen 15-59 år (2).

Klamydia fordeling på byer

Tabel 8: Antal Klamydiatilfælde fordelt på byerne i 2020, med gennemsnitsalder, og beregning i per 1000 indbyggere (n=2.984)*						Klamydia-tilfælde 2019 ***
By	Mænd (gennemsnitsalder [år])	Kvinder (gennemsnitsalder [år])	Total	Gennemsnitsalder	Per 1.000**	Per 1.000***
Nanortalik	31 (28,1)	40 (22,4)	71	24,9	43,0 (-)	72,4
Qaqortoq (og Ivittuut)	89 (24,6)	149 (23,9)	238	24,2	74,4 (+)	69,9
Narsaq	21 (26,6)	33 (22,8)	54	24,3	33,5 (-)	48,9
Paamiut	50 (26,2)	73 (25,3)	123	25,7	90,0 (+)	53,5
Nuuk	365 (27,5)	556 (25,0)	921	26	49,2	50,5
Maniitsoq	56 (26,9)	68 (24,1)	124	25,4	39,7 (+)	36,2
Sisimiut	147 (25,5)	240 (22,2)	387	23,5	61,9 (-)	67,1
Aasiaat (og Kangaatsiaq)	77 (26,8)	146 (23,8)	223	24,8	51,7 (+)	51,8
Qasigianguit	31 (22,5)	40 (20,8)	71	21,5	59,9 (-)	69,4
Ilulissat	82 (27,4)	144 (24,6)	226	25,6	44,9 (-)	48,8
Qeqertarsuaq	14 (24,8)	12 (24,3)	26	24,5	30,8 (-)	32,0
Uummannaq	33 (27,4)	42 (24,3)	75	25,6	32,8 (-)	36,5
Upernavik	23 (25,9)	52 (25,4)	75	25,6	26,6 (-)	34,1
Qaanaaq	15 (29,7)	22 (23,8)	37	26,2	48,2 (-)	55,6
Tasiilaq	96 (28,0)	219 (24,3)	315	25,4	112,9 (+)	83,6
Ittoqqortoormiit	6 (30,3)	12 (25,6)	18	27,2	51,4 (-)	56,0
Alle byer i Grønland	1.136 (26,8)	1.848 (24,1)	2.984	25,1	53,0 (+)	52,6
* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Gonorré som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 21 dage i mellem. 97,4 % af alle positive prøver for Gonorré tæller således med i 2020. ** Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl , tabel BEXSTM3 *** Klamydia og Gonorré statistik 2019 (2)						

Ovenfor i tabel 8 vises, at der var flest klamydiatilfælde i Tasiilaq (112,9 per 1.000 indbyggere), efterfulgt af Paamiut og Qaqortoq, og færrest i Upernavik (26,6 per 1.000 indbyggere), efterfulgt af Qeqertarsuaq, Uummannaq og Narsaq. Både i Paamiut og Tasiilaq er der sket en voldsom stigning i incidens sammenlignet med 2019, idet hhv. næsten 10 % og 11 % af befolkningen i disse byer fik konstateret klamydia i 2020.

Dertil kan det ses i tabel 8, at gennemsnitsalderen er lavest hos kvinder i Qasigiannguit (20,8 år i gennemsnittet) og at den højeste gennemsnitsalder ses hos kvinder i Ittoqqortoormiit (25,6 år i gennemsnittet). Derudover kan det ses, at gennemsnitsalderen var lavest hos mænd i Qasigiannguit (22,5 år i gennemsnittet) og højest gennemsnitsalder ses hos mænd i Ittoqqortoormiit (30,3 år i gennemsnittet).

Klamydia hos "helt unge"

Tabel 9: Antal unikke positive klamydiatilfælde, befolkningsstørrelse og incidens per 1.000 blandt helt unge med Klamydia, 2020

Antal klamydiatilfælde			
Alder	Mænd	Kvinder	Total
11	0	0	0
12	0	2,9	1,4
13	0	25,9	13,0
14	0	91,7	45,7
15	52,2	250,7	150,4
16	72,2	301,5	182,7
17	128,7	344,1	231,4
18	185,3	384,4	285,5
19	208,2	335,1	273,1
20	190,6	288,1	239,3
Total antal	103,9	236,0	169,4

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Gonorré som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 21 dage i mellem. 97,4 % af alle positive prøver for Gonorré tæller således med i 2020.
 ** Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl, tabel BEXSTM1

Teenagere

Ligeledes ses det i datamaterialet at der var i alt 867 klamydiatilfælde blandt teenagere (alder mellem 13-19 år), fordeling var 626 fra piger og 241 fra drenge. Det svarer til, at der blev fundet ca. 2 tilfælde af klamydia blandt teenagere i Grønland hver dag i 2020.

I datamaterialet ses det, at 112 teenagere havde 2 positive prøver, 20 havde 3 positive prøver og 3 havde 4 positive prøver i løbet af 2020. Således var 15,6 % (135/867) af alle positive prøver fra teenagere gengangere på grund af re (ny)-infektion.

Dertil ses i datamaterialet af der var 381 (452 klamydiatilfælde) teenagere under 18 år. Det svarer til, at der blev fundet minimum 1 tilfælde af klamydia blandt teenagere under 18 år i Grønland hver dag i 2020.

15 år og under

46 (48 tilfælde af klamydia) var under 15 år (inklusive en pige på 5 år²), hvilke svarer til at der hver 8. dag var en mindreårig, dvs. en unge under den seksuelle lavalder, som fik klamydia infektion (klamydiatilfælde).

Dertil blev data fra 15-årige i 2020 sammenkørt med data i 2019. I samkørslen blev der fundet 38 match, hvoraf de 9 var 15-årige piger der har haft klamydia i 2019, da de var 15 år.

I alt 27 af de 38 har haft klamydia, da de var under 15 år, dvs. da de var mindreårige, dvs. en unge under den seksuelle lavalder.

Af de 38 var 14 af 15-årige piger (i 2020), som har haft klamydia en eller flere gange i 2020 og 2019, da de var 13 og 14 år i 2019. 4 af de 15-årige piger har i alt haft klamydia 4 gange i 2019 og 2020 (2 i 2019 og 2 i 2020), 2 af de 15-årige piger, har også haft klamydia da de var 13 år gamle (i 2019).

Derudover findes det at 13 af de 14-årige (i 2020) piger, har haft klamydia en eller flere gange i 2020 og 2019, samt at 7 af de 14-årige piger har haft klamydia en eller to gange i 2019, da de var 13 år gamle. Dvs. da de var unge og var under den seksuelle lavalder fik de klamydia infektion i 2019 også de samme mindreårige fik klamydia infektion også i 2020.

Klamydia hos "helt unge" fordelt i byer

Mindreårige (10-14-årige)

Mindreårige, dvs. en unge under den seksuelle lavalder

Nedenfor i tabel 10 vises, at der var færre tilfælde af klamydia blandt mindreårige (under 15 år) i 2020 i forhold til 2019 (2019= 17,9 per. 1.000 vs. 2020= 12,7 per. 1.000).

Flest klamydiatilfælde blandt mindreårige sås i Paamiut (32,3 per 1.000 indbyggere), efterfulgt af Ilulissat og Sisimiut, mens der ikke sås nogen tilfælde i Nanortalik, Narsaq, Qeqertarsuaq, Qaanaaq og Ittoqqortoormiit (0 per 1.000 indbyggere).

Stigning af klamydiatilfælde blandt mindreårige ses i to byer, Paamiut og Nanortalik. I de fleste byer ses et fald i antallet af tilfælde blandt mindreårige, hvor det største fald ses i Upernavik, Qasigiannugit og Nuuk.

² Landslægeembedet har fulgt op på sagen.

Sted sundhedsvæsenet har undersøgt barnet, og indkaldt forældre til samtale, og underrettet barnet til politiet "Meeqqanut". Sundhedsvæsenet har gjort hvad der skal gøres fra sundhedsvæsenet.

Tabel 10: Antal Klamydia tilfælde fordelt på byer og i mindreårige og umyndige i 2020*			Klamydiatilfælde 2019 ***	
Antal klamydiatilfælde per 1.000 i aldersgruppen**			Per 1.000	Per 1.000
By	Mindreårige 10-14 årige****	Umyndige 10-17 årige	Mindreårige 10-14 årige****	Umyndige 10-17 årige
Nanortalik	8,9 (+)	96,6 (+)	0,0	86,0
Qaqortoq (og Ivittuut)	9,6	88,1 (+)	9,8	59,4
Narsaq	0,0	17,8 (-)	0,0	55,6
Paamiut	32,3 (+)	115,1 (+)	11,4	64,8
Nuuk	7,5 (-)	60,5 (-)	12,6	66,1
Maniitsoq	5,3	69,2 (-)	5,6	88,4
Sisimiut	26,7 (-)	121,2 (+)	30,5	107,7
Aasiaat (og Kangaatsiaq)	11,6 (-)	92,8	14,1	93,2
Qasigiannuguit	26,0 (-)	195,1 (-)	40,5	213,7
Ilulissat	29,2 (-)	65,8 (-)	36,0	85,6
Qeqertarsuaq	0,0	42,1 (+)	0,0	40,4
Uummannaq	0,0 (-)	48,6 (+)	7,1	43,1
Upernavik	4,7 (-)	5,6 (-)	24,4	34,0
Qaanaaq	0,0	42,1 (-)	0,0	56,8
Tasiilaq	18,6 (-)	121,1 (+)	35,7	115,6
Ittoqqortoormiit	0,0	25,0 (-)	0,0	54,1
I alt	12,7 (-)	76,1 (-)	17,9	79,5

* Note: Fra 2018 optælles nye tilfælde af Klamydia som unikke positive prøver eller 2 positive prøver med mere end 42 dage i mellem. 95,3 % af alle positive prøver for Klamydia tæller således med i 2020.

** Beregnet i forhold til midtårsbefolkning (per 1. juli 2020), som findes i www.stat.gl, tabel BEXSTM3

*** Klamydia og Gonorré statistik 2019 (2)

**** Mindreårige, dvs. en unge under den seksuelle lavalder

Umyndige (10-17-årige)

Der var lidt færre klamydiatilfælde i blandt umyndige (under 18 år) i 2020 i forhold til 2019 (2019= 79,5 per. 1.000 vs. 2020= 76,1 per. 1.000), tabel 10.

Derudover viser tabel 10, at der i blandt ikke myndige (under 18 år) sås flest klamydiatilfælde i Qasigiannuguit (195,1 per 1.000 indbyggere). Med andre ord er det næsten hver femte umyndige i Qasigiannuguit, som har haft klamydia i 2020 ligesom i 2019. Qasigiannuguit blev efterfulgt af Sisimiut og Tasiilaq, hvor hver 10. umyndige har haft klamydia i 2020 og i 2019.

Det færreste antal tilfælde i denne gruppe sås i Upernavik (5,6 per 1.000 indbyggere), efterfulgt af Narsaq og Ittoqqortoormiit.

Stigningen i tilfælde af klamydia blandt umyndige ses i 7 byer, hvor den største stigning ses i Paamiut, Sisimiut og Qaqortoq. I de fleste byer ses et fald af tilfælde af klamydia hos umyndige, hvor det største fald ses i Narsaq, Ittoqqortoormiit og Upernavik.

Som anført er klamydia ofte uden symptomer, både hos mænd og kvinder. Man kan derfor antage, at det reelle antal smittede kan være væsentligt større end det som fremgår af Landslægeembedets årsopgørelse. Et antal unge og unge under den seksuelle lavalder, som fik påvist klamydia i 2020, havde også haft klamydia i 2019. Landslægeembedet finder at den bekymrende hyppighed af klamydiatilfælde hos umyndige og især hos unge under den seksuelle lavalder.

Sammenkørt gonorre- og klamydia-tilfælde

Data fra enkelte (unikke) teenagere (13-19-årige) som havde klamydia i 2020 blev sammenkørt med data fra enkelte (unikke) teenagere som havde gonorré i 2020. I samkørslen blev der fundet 318 match, dvs. at 318 teenagere har haft klamydia- og gonorre i løbet af 2020.

Der blev også sammenkørt data fra enkelte mindreårige (10-14-årige), dvs. en unge under den seksuelle lavalder, som havde klamydia i 2020 med data fra enkelte mindreårige som havde gonorré i 2020. I samkørslen blev der fundet 21 match, dvs. 21 mindreårige har haft klamydia- og gonorré i løbet af 2020.

Referencer

Referencer

1. Statens Serum Institut (2017): Gonorré 2016
Findes på web-adressen: <https://www.ssi.dk/aktuelt/nyhedsbreve/epi-nyt/2017/uge-18---2017>
2. Landslægeembedet (Grønland, 2019): Klamydia og Gonorré statistik 2019
Findes på web-adressen:
https://nun.gl/emner/udgivelser/aarsberetninger/sundhedsfaglige_notater_vedroerende_2019?sc_lang=da
3. Overvågning i tal, grafer og kort: Gonorré, individuelle anmeldelsespligtige sygdomme:

3a:
<https://statistik.ssi.dk//sygdomsdata#!/?sygdomskode=GONO&xaxis=Aldersgruppe&show=Graph&aar=2020%7C2020&datatype=Individual>

3b:
<https://statistik.ssi.dk//sygdomsdata#!/?sygdomskode=GONO&xaxis=Aar&show=Graph&aar=2010%7C2020&datatype=Individual>

3c:
<https://statistik.ssi.dk//sygdomsdata#!/?sygdomskode=GONO&xaxis=Kon&show=Graph&aar=2020%7C2020&datatype=Individual>

3d:

<https://statistik.ssi.dk/sygdomsdata#!/?sygdomskode=GONO&smittevej=306&xaxis=Kon&show=Graph&aar=2020%7C2020&datatype=Individual>

3e:

<https://statistik.ssi.dk/sygdomsdata#!/?sygdomskode=GONO&smittevej=304&xaxis=Kon&show=Graph&aar=2020%7C2020&datatype=Individual>

4. Statens Serums Institut (2019): Klamydia – opgørelse over sygdomsforekomst 2018.

Findes på web-adressen: <https://www.ssi.dk/sygdomme-beredskab-og-forskning/sygdomsovervaagning/k/klamydia---opgoerelse-over-sygdomsforekomst-2018>

5. Overvågning i tal, grafer og kort: Klamydia, laboratorieanmeldelsespligtige sygdomme:

5a:

<https://statistik.ssi.dk/sygdomsdata#!/?sygdomskode=KLAM&xaxis=Aldersgruppe&show=Graph&aar=2020%7C2020&datatype=Laboratory>

5b:

<https://statistik.ssi.dk/sygdomsdata#!/?sygdomskode=KLAM&xaxis=Aar&show=Graph&datatype=Laboratory>

6. Sundhed (2020): Klamydia

Findes på web-adressen:

<https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/sexsygdomme/sygdomme/bakterieinfektioner/klamydia/>

7. Sundhedsstyrelsen (2015): Anbefalinger om forebyggelse, diagnose og behandling af seksuelt overførbare infektioner

Findes på web-adressen: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2015/Anbefalinger-om-forebyggelse-diagnose-og-behandling-af-seksuelt-overfoerbare-infektioner.ashx?la=da&hash=F9A750E13E3ED96401C870174E5416EBAEA6612D>